

Загороднюк Н. В., Бойко М. Ф.

### МОХОПОДІБНІ РІВНИННОГО КРИМУ: СИСТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Херсонський державний університет

E-mail: net1@ksu.ks.ua

Результатом систематизації матеріалу, зібраного на території Казантипського та Опукського природних заповідників (Керченський півострів), Керченського Приазов'я, а також антропогенно змінених території Рівнинного Криму, став список мохоподібних, який, разом з наведеними в літературі даними (Бойко, Партика, 1990; Партика, 2005), включає 74 види та 11 внутрішньовидових таксонів (основною формою не представлений 1 вид). 2 види є представниками порядків *Jungermanniales* та *Marchantiales* класу *Jungermanniopsida* відділу *Neurophyta*. 72 види належать до 38 родів 14 родин 10 порядків класу *Bryopsida* відділу *Bryophyta*. Переважаючими за кількістю видів є родини *Pottiaceae* (29 видів, 39,2 %), *Brachytheciaceae* (11 видів, 14,9 %), *Bryaceae* (8 видів, 10,8 %), *Orthotrichaceae* (6 видів, 8,1 %), *Amblystegiaceae* (5 видів, 6,7 %). Решта родин представлені 1 - 3 видами. Моновидовими є 50 % родин дослідженої бріофлори. Серед родів провідними за кількістю видів є *Bryum* (8; 10,8 %), *Tortula* (8; 10,8 %), *Orthotrichum* (6; 8,1 %), *Didymodon* (5; 6,7 %). 25 % родів є оліговидовими, 60 % - моновидові. Щодо родової насиченості окремих родин, то тут переважають *Pottiaceae* (12 родів, 30 %), *Brachytheciaceae* (6 родів, 15 %), *Amblystegiaceae* (4 роди, 10 %). Решта - оліго- та монородові.

Систематичний аналіз показав наявність у флорі мохоподібних Рівнинного Криму ряду специфічних рис, як-то: відсутність представників класів *Andreaeales* і *Sphagnales*, незначна кількість печіночників (2,7 %) і своєрідний склад панівних родин. Перші дві ознаки притамані бріофлорі Гірського Криму (Партика, 1989), хоча тут доля гепатікофіт вища - 12 %. Зменшення відносної кількості печіночників в рівнинній частині Кримського півострова є наслідком сукупної дії ксеричних природно-кліматичних умов території та сильного антропопресингу (Бойко, 1999). Переважання родин *Pottiaceae*, *Brachytheciaceae* та *Bryaceae* з "відривом" *Pottiaceae* - спільна ознака бріофлор Гірського Криму, Рівнинного Криму та степової зони України (Партика, 1989; Бойко, Партика, 1990; Бойко, 1999). В бріофлорі гірської частини Криму доля *Pottiaceae* складає 17,9 %, в степовій частині України - 18,1 %, а в Рівнинному Криму зростає до 39,5 %, що є специфічною рисою флори мохоподібних даної території, яка проявляється в структурі бріофлор навіть невеликих ландшафтних виділів (Загороднюк, 2005).

Характерною ознакою флори мохоподібних Рівнинного Криму є високий вміст моновидових родин, родів та монородових родин. Це, з одного боку, свідчить про міграційний характер даної флори, яка знаходиться на стадії формування, з іншого - вказує на високу ступінь її алохтонності. Цю тезу підтверджує відсутність в Рівнинному Криму ендемічних мохоподібних.

УДК 581:001.(477)

ББК 28.5я431

**Матеріали XII з'їзду Українського ботанічного товариства.**

**Ред. кол.: Ситник К. М. (відп. ред.) та ін. - Одеса, 2006. - 576 с.**

До збірника входять наукові матеріали XII з'їзду Українського ботанічного товариства (Одеса, 15 - 18 травня 2006 р.), які присвячені вивченню проблем систематики і флористики судинних рослин, бріології, альгології, ліхенології та мікології, висвітленню актуальних питань геоботаніки, екології рослин, фітосозології та ресурствознавства, досягнень інтродукції та селекції рослин, структурної і функціональної ботаніки, а також методики викладання ботанічних дисциплін.

Для спеціалістів в галузі ботаніки, мікології, загальної біології, екології, охорони природи, фізіології та біохімії, інтродукції та селекції рослин.

#### **Редакційна колегія:**

К. М. Ситник (відповідальний редактор), Г. А. Швець, Я. П. Дідух, І. О. Дудка, Д. В. Дубина, С. Я. Кондратюк, Є. Л. Кордюм, В. М. Мінарченко, С. Л. Мосякін, Л. І. Мусатенко, О. М. Слюсаренко, П. М. Царенко, Ю. Р. Шеляг-Сосонко, В. В. Петрушенко, Т. В. Васильєва (вчений секретар).

Затверджено до друку  
Виконавчим комітетом Центральної Ради  
Українського ботанічного товариства

Макет та комп'ютерна верстка: Назарчук Юлія.

ISBN 966-8752-04-X

© Українське ботанічне товариство, 2006

© Автори тез і статей

Тези надруковані з максимальним збереженням авторської редакції